UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3. Vtrum hæc scientia fuerit collatiua.

urn:nbn:de:hbz:466:1-72797

Visual Library

sunt phantasmata quæ non nisi reflexione, aut extensione attinguntur ab intellectu,

¶ *Super quæstionis 11. articulum tertium.*

TItulus, ut sonat, sumendus est.

¶ In corpore unica distinctio est bimembris, cum conclusionibus singulis, iuxta singula membra. Distinctio: scientia discursiua seu collatiua dicitur dupliciter, uel quo ad acquisitionem, uel quo ad usum. Prima conclusio est. Scientia infusa animę Christi non est collatiua secundum acquisitionem. Probatur: quia fuit non per inuestigationem acquisita, sed diuinitus indita. Secunda conclusio est. Scientia huiusmodi potuit esse collatiua, quantum ad vsum. Probatur, quia poterat, ut sibi placebat, uti illa, & manifestatur de facto in Christi discursu Matth. 17. Omnia clara sunt in litera.

¶ *Super Quæstionis vndecimę Articulum quartum.*

TItulus clarus.

¶ In corpore articuli estuni ca distinctio bimembris, cum singulis conclusionibus. Distinctio est; Scientia indita animæ Christi potest dupliciter considerari: primo secundum id, quod habuit ex causa influente; secundo secũdum id quod habuit ex subiecto recipiente. Prima conclusio est. Scientia indita animę Christi est multo excellentior scientia angelorum, quantum ad id, quod se tenet ex parte Dei influentis, quo ad duo, hoc est multitudinem cognitorum, & certitudinem cognitionis. Probatur, quia lumen spiritualis gratiæ inditum animæ Christi est multo excellentius, quam lumen naturaliter inditum naturæ angelicæ. Secunda concludere, non cõuertendo se ad phãtasmata: poterat tamen intellegere, se ad phantasmata conuertendo: & ideo sensus non fuerunt frustra in ipsa, præsertim cum sensus non dentur homini solum ad scientiam intellectiuam, sed etiam ad necessitatem uitæ animalis.

3.d.14.ar.13. q.3. & uerl. q.10.ar.3.ad 2.

lib.3.c.14.nõ procul a fin. & lib.2.c.22.

q.præc.ar.2.

Ca. 7. Inter prin. & medium.

q.5.ar.3.

Articvlvs III.

Vtrum hæc scientia fuerit collatiua.

AD TERTIVM sic procedit ur. Videtur quòd anima Christi hanc scientiam non habuerit per modum collationis. Dicit enim Damasc. in lib.3.* In Christo non dicimus cõsilium, neque electionem. Non autem remouentur hæc a Christo, nisi inquantum important collationem & discursum. ergo uidetur quòd in Christo non fuerit scientia collatiua uel discursiua.

¶ 2 Præt. Homo indiget collatione & discursu rationis, ad inqui renda ea, quæ ignorat: sed anima Christi cognouit oĩa, ut supra dictum est. * non ergo in ea fuit scientia discursiua uel collatiua.

¶ 3 Præt. Scientia aĩæ Christi se habuit per modũ cõprehẽsorũ, qui angelis conformantur, ut dr Matth. 22. sed in angelis non est scientia discursiua, seu collatiua, ut patet per Dio. * 7. c. de di. no. ergo nec etiam in aĩa Christi fuit scientia discursiua seu collatiua.

SED CONTRA est, quòd Christus habuit animam rationalẽ, ut supra habitũ est. * Propria autem operatio animæ rationalis ẽ conferre & discurrere de uno in aliud. ergo in Christo fuit scientia discursiua uel collatiua.

RESPON. Dicendũ, q̃ aliqua scientia post esse discursiua uel collatiua dupliciter. Vno mõ, quantũ ad sciẽtiæ acquisitionẽ, sicut accidit in nobis, qui pcedimus ad cognoscendũ unum per aliud, sicut effectus p causas, uel econuerso. Et hoc modo sciẽtia aĩæ Christi non fuit discursiua vel collatiua: quia hæc sciẽtia, de qua nunc loquimur, fuit sibi diuinitus indita, nõ per inuestigationem rationis acquisita. Alio modo, põt dici aliqua sciẽtia discursida uel collatiua, quãtũ ad usũ: sicut interdum sciẽtes, ex causis concludũt effectus, nõ ut de nouo addiscant, sed uolẽtes uti sciẽtia, quã iam habẽt. Et hoc modo scientia aĩæ Christi poterat esse collatiua & discursiua: poterat. n. ex uno aliud concludere, sicut sibi placebat. Sicut Matth. 17. cum Dñs quæsisset a Petro, a q̃bus reges terræ tributum acciperent, ea filiis suis, an ab alienis, Petro respondente, quod ab alienis conclusit, ergo liberi sunt filii.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̃ a Christo excluditur consiliũ, quod est cum dubitatione; & per consequens electio, quæ in sui ratione tale consilium includit. Nõ autem a Christo excluditur usus consiliandi.

AD II. dicendum, quod ratio illa procedit de discursu & collatione, prout ordinantur ad scientiam acquirendam.

AD III. dicendum, quod beati conformantur angelis, quãtum ad dona gratiarum, manet tamen differentia, quæ est secundum naturam, & ideo uti collatione & discursu, est connaturale animabus beatorum, non autem angelis.

Articvlvs IIII.

Vtrum hæc scientia in Christo fuerit maior scientia angelorum.

AD QVARTVM sic procedit. Videtur, q̃ huiusmodi sciẽtia in Christo fuerit minor, quã in angelis. Perfectio enim proportionatur perfectibili: sed anima humana secundum ordinem naturæ est infra naturam angelicam. Cùm igitur scientia, de qua nunc loquimur, sit indita animæ Christi ad perfectionem ipsius, videtur quod huiusmodi scientia fuerit infra scientiam, qua perficitur natura angelica.

¶ 2 Præt. Scientia animę Christi fuit aliquo mõ collatiua & discursiua, qd non põt dici de scientia angelica. ergo sciẽtia animæ Christi fuit inferior scientia angelorũ.

¶ 3 Præt. Quanto aliqua scientia est magis immaterialis, tanto est potior: sed scientia angelorum est immaterialior, quam scientia animę Christi: qa anima Christi est actus corporis, & habet conuersionem ad phantasmata, quod de angelis dici non potest. ergo sciẽtia angelorum est potior, quam scientia Christi.

SED CONTRA est, quod Apost. dicit Heb. 2. Eum autem, qui modico quam angeli minoratus est, videmus Iesum propter passionẽ mortis, gloria & honore coronatum. Ex quo apparet, quod propter solam passionem mortis dicatur Christus ab angelis minoratus: non ergo propter scientiam.

RESPON. Dicendum, quòd

F

G

H

I

K

clusio est. Scientia indita animæ Christi, quantum ad id quod se tenet ex parte subiecti recipientis, est infra scientiam angelicam. Manifestatur, quia modus cognoscendi naturalis animæ humanæ est inferior angelico, ut patet ex collatione, & discursu, & phãtasmate.

¶ Nota hic, quod formalis differentia inter has duas cõditiones scientiæ infusæ animæ Christi, consistit in diuersitate eius, quod se tenet ex parte gratuiti influxus, & eius quod se tenet ex parte subiecti.

Et primus quidem effectus gratuiti influxus uidetur lumen gratiose inditũ animæ Christi, quod extendens se, & ad tot & ad tam excelsam certitudinem parit duos hos effectõ, hoc est quod anima Christi per infusam scientiã multo plura cognoscit, quam angeli (quia scit omnia creata, quę quandoque sunt) & certius scit etiam illa, quorum cognitio cõmunis est sibi & angelis.

Primum autem consequens subiectum recipiens, est modus recipiendi scientiam, quia scilicet recipit illam diuisim, per ipecies minus uniuersales, quam sint species angelicæ, hoc enim ex parte subiecti se tenet, ut in articulo sexto huius q. patet, & hic effectus ac defectus est essentialis scientiæ infusæ. Alii autem effectus, scilicet cõferre, discurrere &c. sunt accidentales, quia possunt adesse & abesse huic scientiæ, & eius usui. Verum, quia manifestiores sunt isti, & ille seruabatur sexto art. (ubi ex proposito tractandus erat, tamẽ proprias habens difficultates) ideo Auctor horum in litera hac meminit, non tã quam in his consisteret essentialis differẽtia, sed tamquam in istis sat esset manifestare defectum sciẽtiæ infusæ ex parte subiecti. Et potes hos effectus collationes, discursus & phan-

D. tal. ili.

Sup. q. ... 3. & in ... ad 2. & q. ... ar. 4. & q. ... ar. 6. c. 1. ... di. 14. ar. ... 3. ad 1. 2. ... 2. q. 2. c. ... ar. 3. q. 2. ... uerl. q. ... ar. 3. c. 1. ... 4. c. & ... c. & 6. c. ... 4. p. 3. c. ...

q. 10. ...